

18 Ró-íocaíochtaí Tuarastail do Mhúinteoirí

- 18.1** I 2010 agus i mblianta roimhe sin, cuireadh múinteoirí cáilithe nuacheaptha ar an dara nó ar an tríú pointe ar chomh-bhunscála múinteoirí agus fuaireadar liúntais bainteach le leibhéal na gcáilíochtaí a bhí bainte amach.¹ Cuireadh múinteoirí ar scor a bhí ag filleadh ar an múinteoireacht ar an bpointe incriminteach ar an scála tuarastail a bhí bainte amach acu roimh dhul ar scor, mar aon le liúntais ábhartha. Cuireadh múinteoirí neamhcháilithe i scoileanna dara leibhéal ar an gcéad phointe de chomh-bhunscála múinteoirí agus cuireadh iad siúd i mbunscoileanna ar scála 'neamhoilte'
- 18.2** Mar chuid de Bhuiséad 2011, cuireadh laghdú de 10% i bhfeidhm ar phá iontrálaithe nua sa tseirbhís phoiblí agus tosaíonn gach duine nuacheaptha do ghráid iontrála ag an gcéad phointe den scála pá ábhartha. Ar 21 Nollaig 2010, d'eisigh an Roinn Airgeadais treoir ar fheidhmiú an laghdaithe 10% ar rátaí pá i ngráid iontrála don tseirbhís phoiblí.²
- 18.3** Thóg sé roinnt míonna ar an Roinn Oideachais agus Scileanna na téarmaí agus coinníollacha a bhain le múinteoirí nuacheaptha agus le daoine ar scor ag filleadh ar phoist múinteoireachta a chinneadh. Tá an dáta Meitheamh 2011 ar an imlitir ábhartha a leagann amach na scálaí pá do dhaoine nuacheaptha don mhúinteoireacht le héifeacht ó 1 Eanáir 2011. Sonraíonn an imlitir
- go mbaineann an laghdú 10% le bunphá agus le gach liúntas cé is moite de liúntais ardú céime³
 - go mbaineann na rátaí nua le gach múinteoir ar iontrálaí nua é nó í sa tseirbhís phoiblí agus atá ceaptha i bpost múinteoireachta lánaimseartha nó páirtaimseartha ar nó tar éis 1 Eanáir 2011
 - go dtosóidh múinteoir atá ar scor agus a bhfuil pinsean á fháil aige nó aici, agus a fhilleann ar an múinteoireacht ar nó tar éis 1 Eanáir 2011, ar an gcéad phointe den scála tuarastail incriminteach nua (2011) (i.e. ní thugtar aon chreidiúint incriminteach do thaithí roimhe seo).
- 18.4** Leanfar de bheith ag íoc daoine seachas daoine den fhoireann ar scor a raibh poist múinteoireachta acu roimh 1 Eanáir 2011 ag rátaí 2010 agus ní théann na rátaí laghdaithe a bhaineann le hiontrálaithe nua i bhfeidhm orthu.
- 18.5** Leis na difríochtaí sna rátaí tuarastail a léiríú, thosaigh múinteoir a ceapadh den chéad uair i 2010 le bunchéim onóracha agus le hardteastas onóracha san oideachas ar scála tuarastail €39,195 ina raibh buntuarastal €33,041 (an tríú pointe ar an scála) móide liúntais cháilíochta €6,154. Thosaigh múinteoir a chéad cheapadh i 2011 leis na cáilíochtaí céanna ar thuarastal bliantúil €33,352 in a raibh buntuarastal €27,814 (an chéad phointe ar an scála laghdaithe) agus liúntais cháilíochta €5,538. Is ionann an laghdú agus thart ar 15%.
- 18.6** Íocadh gach duine den fhoireann múinteoireachta ar phárollaí na Roinne sna chéad sé mhí de 2011 ag an ráta is infheidhme i 2010. Ní dhearnadh aon idirdhealú idir dhaoine den fhoireann a d'oibrigh sa mhúinteoireacht roimhe seo agus iad siúd a sainníodh mar iontrálaí nua. Leanadh de bheith ag íoc na rátaí níos airde go dtí deireadh Lúnasa 2011.

1 Bhí liúntais eile mar an liúntas do dhualgais mhaoirseachta agus do mhúineadh i gceantair Ghaeltachta iníoctha freisin nuair ab infheidhme.

2 Aistríodh freagracht as polasaí agus treoirínte pá go dtí an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe ó shin.

3 Áirítear i liúntais ardú céime liúntais do dhualgais speisialta, do leas-phríomhoide agus do phríomhoide cúnta agus do phríomhoide.

- 18.7** Ó Mheán Fómhair 2011, cuireadh an lucht nuacheaptha uile ar conradh ar an scála tuarastail ceart. Cuireadh fostaithe ócáideacha ar an scála tuarastail ceart ó Dheireadh Fómhair 2011. Ní raibh aon chóras nó nós imeachta i bhfeidhm ag an am sin chun na daoine a fostaíodh sna míonna roimhe sin agus ar íocadh méideanna tuarastail mícheart leo a aithint.
- 18.8** Ní phróiseálann an Roinn pá do mhúinteoirí a fhostaíonn na VECanna. Bíonn na Coistí ag brath ar na himlitreacha a eisiúint an Roinn chun rátaí pá a chinneadh. Dá bhrí sin is dóigh go ndearnadh Coistí ró-íocaíochtaí le roinnt múinteoirí.
- 18.9** Cuireadh na ceisteanna seo a leanas ar Oifigeach Cuntasaíochta na Roinne Oideachais agus Scileanna
- Cén fáth gur thóg sé seacht mí chun an scála tuarastail agus na liúntais infoctha le hiontrálaithe nua a bhí ag glacadh post múinteoireachta i 2011 a chinneadh?
 - Cad é an meastachán reatha ar líon na múinteoirí agus orthu siúd a ghlac poist tar éis dóibh a bheith ar scor a cuireadh ar an scála tuarastail mícheart i 2011 agus cad é luach measta na ró-íocaíochtaí?
 - Cad iad na nithe a rinneadh ó Mheán Fómhair 2011 chun ró-íocaíochtaí tuarastail a fháil ar ais?
 - Cad é an meastachán ar luach na ró-íocaíochtaí atá le fáil ar ais go fóill agus cén uair a mbeidh an próiseas aisghabhála tugtha chun críche?

Freagra an Oifigigh Cuntasaíochta

- 18.10** Mhaígh an tOifigeach Cuntasaíochta gurb é cur chuige foriomlán na Roinne a chinntiú go raibh na bearta feidhmithe a bhí á dtógáil aici ag teacht le bearta feidhmithe eile dá leithéid san earnáil phoiblí agus fócas ar a chinntiú gur tugadh na socruithe nua pá isteach d'íocaíochtaí amach anseo a luaite agus ab fhéidir, agus, ag an am céanna, a chinntiú nach ndéanfaí aon duine a phionósú ag cur íogaireachtaí caidrimh thionsclaíoch san áireamh, agus go bhféadfaí aon ró-íocaíochtaí a fháil ar ais ansin.
- 18.11** Ba ghá dul i dteagmháil leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe chun ceisteanna agus saincheisteanna éagsúla a shoiléiriú agus a réiteach. Ba ghá freisin dul i gcomhairle leis na comhpháirtithe san oideachas. Bhí sé tábhachtach go ndéanfaí na hathruithe molta i rátaí pá agus i gcoinníollacha seirbhíse a shoiléiriú go hiomlán sula gcuirfí laghduithe pá do dhaoine nuacheaptha i bhfeidhm.
- 18.12** Is é polasaí na Roinne imlitreacha a eisiúint a shainmhíníonn athruithe i dtéarmaí agus i gcoinníollacha seirbhíse, cinntí buiséadacha agus nósanna imeachta oibriúcháin leasaithe agus iad a fhoilsiú ar láithreán gréasáin na Roinne. Cinntíonn sé seo go mbíonn rochtain ag na páirtithe lena mbaineann ar na himlitreacha agus gur féidir na hathruithe agus na beartais nua a chur i bhfeidhm ar bhealach comhsheasmhach.
- 18.13** Baineann nádúr casta párolla na Roinne le hábhar freisin. Cuimsíonn sé foireann pháirtaimseartha agus shealadach, mar shampla daoine a fhostaítear don ionadú, mar aon le foireann lánaimseartha i mbunscoileanna, meánscoileanna, pobalscoileanna agus scoileanna cuimsitheacha. Fágann an fíoras gur féidir múinteoirí agus foireann neamh-mhúinteoireachta a ionadú do neamhláithreachtaí faofa go mbíonn gluaiseacht ollmhór pearsanra ar phárollaí. Ba í an chéad chéim chun an cinneadh buiséadach a chur i bhfeidhm ná cláir IT a fhorbairt chun a chinntiú gur aithníodh na daoine sin a ceapadh i 2011 mar dhaoine nuacheaptha agus gur leasaíodh a scálaí pá go dtí na scálaí nua laghduithe agus gur cuireadh na daoine nuacheaptha ar conradh sa scoilbhliain 2011/2012 ar na scálaí ceart ó dháta a gceapachán. Ba í an dara céim na ró-íocaíochtaí ionchasacha a aithint agus na suimeanna a bhí i gceist a ríomh.

Moill i gCinneadh Scálaí Nua Tuarastail agus Liúntas

- 18.14** Ní mór gach athrú córais a thabhairt isteach ar na párollaí beo gan aon chur isteach ar an 94,000 íocaíocht a eisítear in aghaidh na coicíse agus gan tionchar a imirt ar shláine na gcóras acmhainní daonna agus párolla. Tá sé ríthábhachtach go ndéantar sainiú iomlán ar gach athrú ar chórais, go ndéantar iad a fhorbairt agus a thástáil go cuimsitheach chun a chinntiú nach mbíonn tionchar diúltach ar na córais chasta a fheidhmítear.
- 18.15** Bhí sé tábhachtach, go háirithe tráth deacrachtaí caidrimh thionsclaíoch níos airde le múinteoirí agus le foireann neamh-mhúinteoireachta, go ndearnadh athruithe molta ar rátaí pá agus ar théarmaí agus ar choinníollacha seirbhíse a shoiléiriú go hiomlán sular cuireadh laghduithe pá do dhaoine nuacheaptha i bhfeidhm.
- 18.16** Nuair a bhí soiléiriú déanta ar gach gné de chinneadh an Bhuiséid maidir le laghdú ar phá na ndaoine nuacheaptha ó 1 Eanáir 2011, ionchorpraíodh téarmaí an chinnidh, na scálaí tuarastail leasaithe agus cáipéis 'ceisteanna coitianta' in imlitir (40/2011). Nuair a eisíodh an imlitir, forbraíodh na hathruithe córais chun a chinntiú gur íocadh an tsuim cheart leis na daoine nuacheaptha don scoilbhliain 2011/2012 taobh istigh den chreat ama is lú ab fhéidir. Cuireadh na hathruithe seo i bhfeidhm ar na párollaí go léir i rith Meán Fómhair agus Deireadh Fómhair 2011.

Luach measta na ró-íocaíochtaí

- 18.17** Fostaíodh na múinteoirí a fostaíodh i meánscoileanna agus i bpobalscoileanna agus scoileanna cuimsitheacha sa tréimhse Eanáir go Meitheamh 2011 mar dhaoine nuacheaptha i gcáil neamhbhuan, pháirtaimseartha agus ionadaithe. Is é an meastachán is fearr ar chúrsaí de chuid na Roinne go bhféadfadh gur íocadh thart ar 1,600 den fhoireann go mícheart ar scálaí pá réamh-2011 i rith an chéad leath de 2011. Meastar go laghdóidh an líon seo de réir mar a fhaightear eolas breise ó mhúinteoirí aonair maidir lena stair ghairme. Meastar gur ionann luach na ró-íocaíochtaí agus €560,000 (€350 ar an meán do gach múinteoir). Níl aon mheastachán ag an Roinn ar ró-íocaíochtaí tuarastal ag na VECanna.
- 18.18** Is ar an bpárolla iar-bhunoideachais a cuireadh na hathruithe córais i bhfeidhm ar dtús agus a ndearnadh tástáil orthu agus rinneadh anailís iomlán ar an aschur chun a chinntiú go raibh na torthaí mar a raibh súil leo. Tá difríochtaí suntasacha sna córais bhunscoile agus iar-bhunscoile agus b'éigin tuilleadh forbartha agus tástála a dhéanamh sula bhféadfaí na hathruithe dul beo ar an gcóras bunscoile.
- 18.19** Ag an bpointe seo measann an Roinn gur ionann líon na múinteoirí san earnáil bhunoideachais a ró-íocadh agus 1,400. D'fhéadfadh go dtiocfadh laghdú ar an bhfigiúr seo de réir mar a fhaightear eolas breise faoi sheirbhís agus faoi chonarthaí roimhe seo. Meastar go mbeidh meánluach na ró-íocaíochtaí ar aon dul leis an earnáil iarbhunoideachais.
- 18.20** Ba é 1,700 líon na bhfoirne neamh-mhúinteoireachta a cuireadh ar scálaí pá míchearta. Ba é €148,000 luach measta na ró-íocaíochtaí sna cásanna sin.

Aisghabháil Ró-íocaíochtaí

- 18.21** Is é luach measta reatha na ró-íocaíochtaí atá le fáil ar ais ná €1.18 milliún a bheag nó a mhór.⁴ Is é beartas na Roinne na ró-íocaíochtaí uile a fháil ar ais.
- 18.22** D'fhág an líon mór foirne páirtaimseartha agus ionadúcháin a bhí i gceist go mb'éigean don Roinn córas a fhorbairt chun aisghabháil ró-íocaíochtaí ionchasacha ag éirí as na hathruithe ar rátaí pá a uathoibriú.
- 18.23** Tá an t-athbhreithniú ar chásanna foirne iar-bhunscoile agus neamh-mhúinteoireachta dulta chun cinn agus beidh socruithe aisíocaíochta i bhfeidhm faoi Mheán Fómhair 2012. De bharr an athbhreithnithe seo beidh an Roinn i dteagmháil le daoine den fhoireann lena mbaineann chun breac-chuntas a thabhairt ar ró-íocaíochtaí aonair. Nuair a eisítear na litreacha meastar go mbeidh tuilleadh soiléirithe ar fáil maidir le conarthaí agus seirbhís roimhe seo sa chaoi gur féidir cinneadh deiridh maidir le ró-íocaíochtaí aonair a dhéanamh. Meastar go dtiocfaidh laghdú ar leibhéal na ró-íocaíochtaí de réir mar a chuireann múinteoirí agus daoine den fhoireann neamh-mhúinteoireachta sonraí faoi chonarthaí agus faoi sheirbhís atá déanta ar fáil.
- 18.24** Leathnófar na socruithe d'fhoireann iar-bhunscoile agus neamh-mhúinteoireachta go dtí an earnáil bhunscoile freisin. Déanfar asbhaintí as tuarastail mhúinteoirí ar conradh, múinteoirí ionadúcháin nó páirtaimseartha agus as pinsin go dtí go ndéantar na ró-íocaíochtaí a aisghabháil agus meastar go mbeidh formhór mór na socruithe i bhfeidhm roimh dheireadh 2012.

Dearcadh na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe

- 18.25** Lorgaíodh dearcadh Ard-Rúnaí na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe ar fheidhmiú moillithe na rátaí tuarastail laghdaithe d'iontrálaithe nua do phoist mhúinteoireachta i 2011. Fiafraíodh de freisin an raibh aon chásanna eile ar cuireadh moill ar fheidhmiú cinneadh an rialtais rátaí pá iontrálaithe nua don tseirbhís poiblí a laghdú ó 1 Eanáir 2011.
- 18.26** Mar fhreagra, dúirt an Roinn cé go raibh sí ar an eolas faoi mhoill de chuid na Roinne Oideachais agus Scileanna in eisiúint a himlitreacha maidir leis na scálaí tuarastail d'iontrálaithe nua do mhúinteoirí agus do ghráid eile in earnáil an oideachais, tuigeadh go raibh an laghdú 10% á fheidhmiú iarmhír, go cúlghabhálach mar is cuí, ón dáta feidhme den 1 Eanáir 2011. Tá an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe den tuairim go bhfuil oibleagáid ar an Roinn Oideachais agus Scileanna aon ró-íocaíocht a rinneadh le múinteoirí aonair agus le haon ghrád ábhartha eile a aisghabháil ar bhonn práinne.
- 18.27** Is í freagracht na bainistíochta i ngach earnáil de chuid na seirbhíse poiblí lena mbaineann feidhmiú chinneadh an Rialtais maidir leis na laghduithe pá atá i gceist a chinntiú. Níl ról díreach ag an Roinn i maoirseacht a dhéanamh ar shocruithe feidhmithe dá leithéid sa tseirbhís poiblí, cé is moite den státseirbhís, agus níl sí in inmhe a rá cé acu a raibh cásanna comhchosúla maidir le moilleanna i bhfeidhmiú chinneadh an Rialtais rátaí pá grád iontrála sa tseirbhís poiblí níos leithne a laghdú 10% ó 1 Eanáir 2011.

4 Eascraíonn ró-íocaíochtaí freisin i ngnáth-riarachán íocaíochtaí tuarastail do mhúinteoirí, mar shampa de bharr fógra deireanach faoi laghduithe ar uaireanta conartha. Ba é €1.97 milliún luach comhiomlán ró-íocaíochtaí dá leithéid ar 31 Nollaig 2011.

Tátail

- 18.28** Ag éirí as an gcinneadh buiséadach ar 7 Nollaig 2010, thit rátaí pá do mhúinteoirí ar iontrálaithe nua iad le héifeacht ó 1 Eanáir 2011. Ghlac an Roinn Oideachais agus Scileanna seacht mí ó lá an bhuiséid chun an imlitir ina raibh na scálaí pá leasaithe a ullmhú agus a eisiúint, agus naoi mí leis na hathruithe riachtanacha ar a párollaí a fheidhmiú. Measann an Roinn gur dóigh gur fiú €1.18 milliún nó mar sin luach na ró-íocaíochtaí ag éirí as an mhoill ar chur i bhfeidhm an laghdaithe ar phá iontrálaithe nua i 2011.
- 18.29** Bliain amháin tar éis feidhmiú na hathruithe ar an ráta pá, nil an Roinn tar éis dul i dteagmháil leis na daoine aonair go fóill ar ró-íocadh iad sa chéad chuid de 2011 ná níl socruithe aisíochta i bhfeidhm. Tá an Roinn ag súil go mbeidh na socruithe aisíochta don fhoireann iar-bhunscoile agus neamh-mhúinteoireachta ann faoi Mheán Fómhair 2012 agus go gcuirfear tús leis don earnáil bhunscoile i Samhain 2012.
- 18.30** Cé go nglacann sí leis go dteastódh tréimhse ama de ghnáth chun athruithe buiséadacha agus athruithe eile a chur i bhfeidhm ar phárollaí móra eile, bheadh sé níos éifeachtaí dá mbeadh an Roinn tar éis caitheamh leis an bhfoireann go léir a cuireadh leis an bpárolla i 2011 mar iontrálaithe nua agus dá gcuirfí na laghduithe buiséadacha i bhfeidhm ar na tuarastail a íocadh ó thús na bliana. D'fhéadfaí rátaí pá a choigeartú ina dhiaidh sin go dtí rátaí réamh-2011 de réir mar ar cuireadh fianaise ar fáil faoi fhostaíocht ábhartha roimhe seo sa tseirbhís phoiblí. Toisc dreasacht airgeadais a bheith ag fostaithe an t-eolas a chur ar fáil gach seans go mbeadh an cur chuige seo níos éifeachtaí i leith an dúshláin roimh an Roinn amach chun na socruithe nua tuarastail a fheidhmiú.